Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2013-312 d.d. 4 november 2013
(mr. R.J. Paris, voorzitter, mw. mr. P.M. Arnoldus-Smit en mr. J.Th. Wit, leden, mw. mr. M. van Pelt, secretaris)

Samenvatting
Consument stelt zich op het standpunt dat sprake is van overkreditering. Aangeslotene voert aan dat de hypothecaire geldleningen pasten binnen het kredietverstrekkingsbeleid van Aangeslotene. Het komt de Commissie niet onredelijk of onbillijk voor dat Aangeslotene aan de hand van bovengenoemde door Consument verstrekte gegevens de hypothecaire geldleningen heeft verstrekt. Gelet op de beschikbare vermogensbestanddelen, de geschatte overwaarde op de woning en gelet op de verstrekte inkomensgegevens, acht de Commissie de financiering volgens de destijds geldende maatstaven niet onverantwoord. Van een overkreditering is niet gebleken. De Commissie merkt hierbij op dat in het algemeen van een consument verwacht mag worden dat hij zich voorafgaand aan het afsluiten van een financieel product verdiept in de aangeboden informatie om aldus na te gaan wat de kenmerken en risico's van het product zijn. Consument heeft in elk geval geen concrete feiten of omstandigheden aangevoerd die de conclusie rechtvaardigen dat voor Aangeslotene kenbaar was dat Consument minder begrip van financiële zaken zou hebben dan een gemiddelde consument. Het is de Commissie niet gebleken dat Aangeslotene niet heeft gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam financieel adviseur verwacht had mogen worden.

Consument,

tegen

de naamloze vennootschap ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, hierna te noemen Aangeslotene.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:
- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het verzoek tot geschilbeslechting van Consument, ontvangen op 17 december 2012;
- het verweerschrift van Aangeslotene;
- de repliek van Consument.

Aangeslotene heeft afgezien van het indienen van een dupliek.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.
Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van het geschil geleid.
Beide partijen zullen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden.

Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 27 september 2013 en zijn aldaar verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

3.1. Consument heeft een effectenportefeuille van meer dan € 100.000,- geërfd waarop in 1997 een effectenkrediet was toegestaan.

3.2. Consument heeft op 30 juni 1999 ter financiering van haar woning een aflossingsvrije hypothecaire geldlening afgesloten bij Aangeslotene voor een bedrag van € 122.520,- (fl. 270.000,-) met haar woonhuis als zekerheid. De aankoopsom van de woning bedroeg € 190.133,91 (fl. 419.000,-). De woning is voor het overige bedrag met eigen geld gefinancierd. Uit deze gegevens volgt dat de hypothecaire lening circa 64% van de aankoopsom van de woning bedroeg (€ 122.520 / € 190.133,91). Consument heeft ten behoeve van deze hypotheekaanvraag een werkgeversverklaring (bruto maandsalaris fl. 4.500,- = € 2042,-) overgelegd. De hypothecaire bruto-maandlast bedroeg fl. 1.080,- (€ 490,08).

3.3. Op 19 november 2002 heeft Consument een verhoging aangevraagd en gekregen op de aflossingsvrije hypotheek bij Aangeslotene ten bedrage van € 13.600,-. Ten behoeve van deze verhoging heeft Consument een taxatierapport aan Aangeslotene verstrekt waarin de getaxeerde executiewaarde van de woning op 25 oktober 2002 € 212.000,- bedroeg. Uit de door Consument verstrekte informatie volgde dat door de verhoging van de hypotheek, alsmede door de waardestijging van de woning, de hypotheek circa 64% van de executiewaarde van de woning bedroeg (€ 136.120 / € 212.000). Daarnaast heeft Consument haar arbeidsovereenkomst van 31 juli 2002 (bruto maandsalaris € 2207,-) en de salarisstrook van oktober 2002 verstrekt (bruto maandsalaris € 2207,-). De hypothecaire bruto maandlast bedroeg (€ 490,08 plus € 56,67 is) € 546,75.

3.4. Op 11 juli 2003 heeft Consument een tweede aflossingsvrije hypothecaire geldlening afgesloten bij Aangeslotene ten bedrage van € 23.000,-. De twee leningen samen bedroegen circa 75% van de executiewaarde van de woning (€ 159.120,66 / € 212.000). Ten behoeve van deze tweede hypothecaire geldlening heeft Consument een werkgeversverklaring overgelegd (bruto jaarsalaris € 27.408,-) en de salarisstrook van maart 2003 (bruto maandsalaris € 2284,-). De hypothecaire bruto maandlast bedroeg (€ 546,75 plus € 99,67 is) € 646,42.

3.5. De woning staat nu te koop en de vraagprijs is op 23 januari 2012 door een NVM makelaar vastgesteld op € 249.500,-.

4. De vordering en grondslagen

4.1. Consument vordert kwijtschelding van alle vorderingen die Aangeslotene op haar heeft uit hoofde van de hypothecaire geldleningen, met uitzondering van de vordering van € 122.520,-. Daarnaast vordert zij een bedrag van € 12.500,- aan te maken makelaarskosten, verhuiskosten en inrichtingskosten vanwege de omstandigheid dat zij gedwongen is haar woning te verkopen. Voorts vordert zij dat Aangeslotene geen stappen onderneemt die gericht zijn op openbare verkoop van haar woning.

4.2. Aan deze vorderingen legt Consument ten grondslag dat Aangeslotene niet heeft gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam financieel adviseur mag worden verwacht en is tekortgeschoten in haar zorgplicht omdat de (aanvullende) financieringen nooit verstrekt hadden mogen worden gezien haar financiële positie.

4.3. Op de stellingen die Aangeslotene aan haar verweer ten grondslag legt wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

5. Beoordeling

5.1. Consument stelt zich op het standpunt dat sprake is van overkreditering. Aangeslotene voert aan dat de hypothecaire geldleningen pasten binnen het kredietverstrekkingsbeleid van Aangeslotene. Bij elke aanvraag van Consument is gekeken of voldaan werd aan de toen geldende normen.

5.2. Het komt de Commissie niet onredelijk of onbillijk voor dat Aangeslotene aan de hand van bovengenoemde door Consument verstrekte gegevens de hypothecaire geldleningen heeft verstrekt. Gelet op de beschikbare vermogensbestanddelen in 1999, 2002 en 2003, bestaande uit een effectenportefeuille in 1999 en de geschatte overwaarde op de woning in 1999, 2002 en 2003 en voorts gelet op de verstrekte inkomensgegevens waarmee een inkomens/lastentoets is gedaan, acht de Commissie de financiering volgens de destijds geldende maatstaven niet onverantwoord. Van een overkreditering is niet gebleken.

5.3. Consument heeft onvoldoende gesteld waarom de hypothecaire maandlasten in 1999, 2002 en 2003 niet in verhouding met het inkomen waren. Dat Consument achteraf gezien in 1999 een lager inkomen bleek te hebben dan volgde uit de informatie die zij zelf aan Aangeslotene had verstrekt, is een omstandigheid die voor haar eigen rekening en risico dient te blijven. Aangeslotene had geen reden om aan deze informatie te twijfelen. Dat Consument in 1999 als uitzendkracht werkte, vormde volgens de destijds geldende maatstaven geen belemmering om de hypothecaire geldlening te verstrekken, omdat mede gelet werd op de beschikbare vermogensbestanddelen bij Consument. Niet is gebleken dat Consument ten tijde van de extra financieringsaanvragen in 2002 en 2003 een lager inkomen had dan het inkomen waaraan de hoogte van de leningen is getoetst. Niet gezegd kan worden dat Aangeslotene had moeten onderkennen dat het inkomen aanzienlijk zou wijzigen. De Commissie neemt voorts in aanmerking dat een netto woonlast, gebaseerd op een bruto rentebedrag van € 646,42 per maand, niet buitensporig genoemd kan worden.

5.4. De Commissie merkt hierbij op dat in het algemeen van een consument verwacht mag worden dat hij zich voorafgaand aan het afsluiten van een financieel product verdiept in de aangeboden informatie om aldus na te gaan wat de kenmerken en risico's van het product zijn. Dit betekent dat van Consument verwacht had mogen worden dat zij voorafgaand aan het aangaan van de hypothecaire geldleningen een risico-inschatting van haar financiële positie had gemaakt. Als zij op grond van deze inschatting tot de conclusie was gekomen dat de geldleningen te veel risico's meebrachten, had het op haar weg gelegen van de aankoop van de woning respectievelijk de verhogingen van de leningen af te zien.

5.5. Voor zover Consument bedoelt te stellen dat zij niet in staat was tot voornoemde eigen risico-inschatting (vanwege haar psychische gesteldheid of omdat zij, zoals haar vertegenwoordiger ter zitting opmerkte, “nauwelijks debet van credit kon onderscheiden”), overweegt de Commissie als volgt. Consument heeft voornoemde stellingen onvoldoende onderbouwd. Zij heeft in elk geval geen concrete feiten of omstandigheden aangevoerd die de conclusie rechtvaardigen dat voor Aangeslotene kenbaar was dat Consument minder begrip van financiële zaken zou hebben dan een gemiddelde consument zoals hierboven in 5.4. bedoeld. Daarbij merkt de Commissie nog op, dat de brief van Consument aan de bank van 29 september 2002 (bijlage bij de repliek) eerder op het tegendeel wijst.

5.6. Het is de Commissie niet gebleken dat Aangeslotene niet heeft gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekwaam financieel adviseur verwacht had mogen worden.

5.7. Gelet op het hierboven overwogene, dient de vordering van Consument te worden afgewezen.

6. Beslissing

De Commissie wijst bij bindend advies de vorderingen van Consument af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor kifid.nl/consumenten/wie-behandelt-mijn-klacht/4#stappen-plan.